

RAMAZAN MUHTEŞEM BİR AY*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Akra dinleyicileri!

Ramazanınız mübarek olsun, mübarek geçsin...
Allah büyük ecirlere, mükâfâtlara, sevaplara,
hayırlara erdirsin...

a.Ramazan'ın Özellikleri

أَنَّ رَسُولَ أَهْلِ صَلَّى أَهْلُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَوْمًا
وَحَضَرَ رَمَضَانَ : أَتَاكُمْ رَمَضَانُ شَهْرُ بَرَكَاتٍ،
يَغْشَاكُمْ أَهْلُ فِيهِ، فَيُنزِلُ الرَّحْمَةَ، وَيَحُطُّ الْخَطَايَا
بِكُمْ مَالِكَتَهُ، فَأَرُوا أَهْلًا مِنْ أَنْفُسِكُمْ
خَيْرًا، فَإِنَّ الشَّقِيَّ، مَنْ حُرِمَ وَيَسْتَجِيبُ فِيهِ
الدُّعَاءُ، يَنْظُرُ أَهْلُ تَعَالَى إِلَى تَنَافُسِكُمْ فِيهِ،
يَبَاهِي فِيهِ رَحْمَةُ أَهْلِ عَزَّ وَجَلَّ

(الطبرانی عن عبادة بن الصامت)

TT. 2/436 (*Enne rasûla'llâhi SAS kàle yevmen ve hadara ramadàn*) Ubâdetü'bnü Sâmit RA, Ramazan'ın yaklaştığı bir günde Peygamber SAS'in şöyle buyurduğunu naklediyor:¹

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.271, no:2238; Ubâde ibn-i Sâmit RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.749, no:23691, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.344, no:4783; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.I, s.158, no:255; *Münzirî, et-Tergîb*, c.II, s.60, no:1490

(Etâküm ramadàn) “Ramazan size geldi. (*Şehru bereketin*) Bir bereket ayı... (*Yağşâkümü’llâhu fîhî*) Bu ayın içinde Allah sizi rahmetiyle kaplar, rahmetine daldırır. (*Feyünzilü’r-rahmete*) Rahmeti üzerinize indirir. (*Ve yehuttu’l-hatâyâ*) Hataları, günahları, daha önce işlemiş olduğunuz cürümleri kaldırır, siler. (*Ve yestecîbü fîhi’d-duâ’*) Ve duayı bu ayda kabul eder.”

(Yenzuru’llâhu teâlâ ilâ tenâfüsiküm fîhi) Bu aydaki hayra yarışmalarınıza nazar eyler Cenâb-ı Hak Teâlâ Hazretleri... Oruç tutuyorsunuz, Kur’an okuyorsunuz, namaz kılıyorsunuz, teheccüd kılıyorsunuz, teravih kılıyorsunuz. Bu gayretlerinize, hayırda ibadette yarışmanıza nazar eyler. (*Ve yübâhî biküm melâiketehû*) “Ve ‘Bakın benim kullarım ne güzel ibadet ediyorlar!’ diye meleklerine sizlerle iftihar eder. (*Feeru’llâhe min enfüsiküm hayran*) Kendinizden Allah-u Teâlâ Hazretleri’ne bu ayda hayır ortaya koyun, hayır çıkarın, ibadet yapın ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri sizin hayrınızı görsün!”

(Feinne’ş-şakıyye men hurime fîhîrahmeta’llâhi azze ve celle) “Şakî olan kimse, bu ayda Allah’ın rahmetinden mahrum kalan kimsedir. Allah’ın rahmetine erememiş olan kimse, gerçekten bedbaht, şakî, eşkiyadan, kötü, berbat bir insan demektir.” diyor.

Böyle dediğini Ubâdetü’bnü Sâmit RA haber vermiş. Peygamber Efendimiz Ramazan gelmeden önce, Ramazan’ı bu kelimelerle tasvir buyurmuş.

Şimdi bu kelimeler üzerinde biraz durmak istiyorum. Ramazan'ın beş günü geçti. Allah-u Teâlâ Hazretleri bu günleri güzel değerlendirmeyi nasîb etsin... İbadette, zikrinde, şüküründe, kendisine güzel kulluk yapmakta tevfikını bizlere refîk eylesin... Bizlere yardım eylesin, lütfeylesin...

Bir kere diyor ki: (*Şehru bereketin*) “Bereket ayıdır Ramazan...” Maddeten de öyledir; sofralar bereketlenir, zamanlar bereketlenir, ömürler bereketlenir, her taraftan bereket fışkırır. Mü'minin hayatına hayır ve bereket gelir. Çoğalma olur, her şeyde bir bolluk belirir, mânevî bir feyiz olur. Hem maddî eşyada, eldeki parada, pulda, kesedeki, kasadaki imkânlarda, sofradaki yiyecek, içecekte, her şeyde bir güzellik, bereket olur. Çünkü Allah bu ayı bereketin coştuğu bir ay yapıyor. Bu bereketler tabii, mü'minler için... Bereketlerden istifade etmeye çalışmak lâzım!

Allah-u Teâlâ Hazretleri bu ayda kullarını rahmetiyle görür, rahmetini kullarının üstüne yayar. Üzerlerine rahmet indirir. Bu da güzel bir şey... Allah'ın rahmetine mazhar olmak, Allah'ın rahmetine gark olmak çok güzel bir şey...

Biliyoruz ki, bu ayda cennetin kapıları açılıyor, cennet süsleniyor; cehennem kapıları kapanıyor, şeytanların azılları zincirlere vuruluyor. Kulları azdırmalarını diye, fırsat verilmiyor onlara, engelleniyor. Böylece hakîkaten rahmetin cûşa geldiği, tecellî ettiği bir ay oluyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bu ayda çok günahları, evvelce işlenmiş hataları afv ü mağfiret eder, bağışlar. O iftar vakti geldi mi, Allah-u Teâlâ Hazretleri nice insanları affettiği, mağfiret eylediği, lütfuna erdirdiği kullar safına geçirir. Şekâvetlerini saadete döndürür. Güzel bir ay... Bu bakımdan da eski suçların bağışlandığı, günahların affedildiği bir ay...

(*Ve yestecîbü fîhi'd-duâ'*) "Allah bu ayda duaları kabul eder." Duaların kabul olması çok önemli... Çünkü dua edilecek çok konu var. Duaya çok ihtiyacı var Ümmet-i Muhammed'in... Türkiye'de, Türkiye'nin dışında gariban, mazlum, mağdur, makhur, esir, hakkı gasbedilmiş, kendisine zulmedilen birçok kardeşimiz var... Mazlum, ma'sum, bîçâre, güç yetiremiyor. Zalimler kuvvetli, mazlumlar da âciz, güç yetiremiyorlar. Cenâb-ı Mevlâ'nın lütfundan başka bir dayanağı yok... Mü'minin mü'mine duası makbul...

Onun için, çok dualar etmek gerekiyor. Kendimize, annemize, babamıza, ninelerimize, dedelerimize, geçmişlerimize, ecdâd üceddât ü akrabâ u taallükâtımıza; evlâtlarımızın hayırlı evlât olmasına, memleketimizin hayırlara ermesine, berekete mazhar olmasına; iktisâdî sıkıntılardan, siyâsî bunalımlardan, diğer kötülüklerden korunmasına; düşmanların fırsat bulamaması, kötülük yapamaması hususuna yapılacak dualar çok... Böyle düşünüp, gece gündüz Cenâb-ı Hakk'a yalvarıp dua etmek lâzım! Çünkü duaların kabul olduğu bir ay...

Birinci konuşmamda da bunu beyan etmiş ve “Aman çok dua edin!” diye ikaz etmişim.

(Yenzuru’llàhu teâlâ ilâ tenâfûsiküm fîhi, ve yübâhi biküm melâiketeh) Müslümanların Ramazan ayındaki gayretleri, çalışmaları, ibadetlerindeki şevki, aşkı; sabahları camilere erken gidişleri, yatsılardan sonra teravihleri tekbirler getirerek, salât ü selâmlarla güzelce eda etmeleri; bunların hepsi coşturucu güzel haller, manzaralar, görünümler... Cenâb-ı Hak bunları meleklerine gösterip:

“—Bakın, işte mü’min kullarım ne güzel ibadet ediyorlar!” diye mubâhat eyler, iftihar eyler, medheyler, müslümanları över. Ne kadar güzel!..

O halde biz de, Peygamber Efendimiz’in tavsiyesi üzere, kendimizden ortaya bir şeyler koymalıyız. Bizden yana yapmamız gereken nelerdir diye düşünerek, Cenâb-ı Hakk’ın razı olacağı hayırları, hayrât ü hasenâtı, işleri yapmağa bir gayret içine girmeliyiz. Efendimiz böyle ikaz ediyor.

“—Kendinizden gayrete gelin, Allah’a yapacağınız güzel ibadetleri arttırın, ortaya koyun!” diye tavsiye buyuruyor.

Bu çalışmaları yapmak lâzım!

Şimdi bazı insanlar, belki bilmiyor. Türkiye’de tabii kandiller yanıyor, el-hamdü lillâh, minârelerden Ramazan’ın geldiği belli oluyor. Teravihlerden, belki bazı yerlerde, samîmî

muhitlerde sahura kaldırmak için davullar çalınıyor. Eskiden her yerde çalınırdı. Şimdi her yerde olmaz ama, belki mahallelerde, köylerde oluyordur. Ramazan'ın geldiği biliniyor.

Ama kimisi de, belki Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin bu mübarek ayından haberdar değil... Bu ayın evsafı hakkında bilgisi yok. Bir şey söylememiş kimse... Camiye gitmemiş, duymamış; cumaya gitmemiş, öğrenmemiş; radyosunu açmamış, dinlememiş... Çevresi bozuk bir çevre, dinle imanla ilgili insanlar yok... O da Ramazan mı değil mi, hiç bir şeyden haberdar değil... Muhiti de böyle müslümanların çok olduğu bir muhit değilse, İslâmî yaşantının olmadığı bir muhitse, Ramazan'dan, hayırlardan, bereketlerden, nimetlerden, rahmetlerden hiç haberi olmadan Ramazan'ı geçiriyorsa, ne kadar fenâ!..

Şimdi burada, bizim Avustralya'da sekiz buçuk dönüm bir arazi almıştı arkadaşlarımız. Bir de içinde iki katlı bir ev vardı. Ama büyük, muhteşem bir ev... Alt katını tamamen açtık, direklerle takviye ettik; güzel, yeşil zeminli, hoş, sevimli bir mescid oldu. Tabii, bu şehirde müslümanların adedi mahdut, Türkiye gibi her taraf müslüman dolu değil. Biraz da mütevâzi olduğu için, *Garibanlar Mescidi* diye kendi kendimize isim koyduk.

Namaz kılınıyor, Allah kabul eylesin... Hafız kardeşimiz geliyor, her gün Ramazan'ın kaçısı ise Kur'an-ı Kerim'in o cüzünden ayetler okuyarak teravihi kıldırıyor. Ramazan'ı tatlı, neşeli geçiriyoruz.

Şimdi yakınımızda bir başka kasaba var. Eskiden cuma namazı kılınıyordu. Biz biri iki defa yaz çalışmaları yaptığımız sırada, aile toplantısı yaptığımız sırada, “En yakın cami nerede?” diye bakmıştık. Otuz kırk km mesafe, tamam, “Gidelim, namazı şurada kılalım!” diye gitmiştik. Kapıyı biz açmıştık, bana nasib olmuştu cuma hutbesini okumak... Böyle namaz kılmıştık.

Sonra baktım, orayı bile ellerinde tutamamışlar. Kiralık yerin kirasını vermekten kaçınmışlar, elden çıkartmışlar; sahibi de satmış. Kalmışlar yersiz, yurtsuz... Ben arkadaşlara dedim ki:

“—Şunlara bir cami alıverelim! Ramazan geliyor, bak istifade etsinler.” dedim.

Fakat oraya cumaya namaz kıldırmaya giden kardeşimiz, bir cuma kimse gelmeyiverince, cumayı bile kılamamış. Öğle namazını kılmış, gelmiş. Yâni, oradaki müslümanlar ilgilenmemiş.

“—Yâhu etmeyin, eylemeyin, çalışın çabalayın!” diye ikaz edin vs. dedik.

Ama işte Ramazan geldi, bir imdat, bir yardım talebi de yok. “Aman bize hoca gönderin! Biz evi açtık, burada namaz kılalım!” diyen de yok. Ramazan’dan habersiz günlerini geçiriyorlar; acıyorum. Biz gayret ettiğimiz halde onlar hiç bir gayret göstermedikleri için, cumaya bile gelmedikleri için olmadı. İşte on - on beş aile olan bir yermiş ama, İslâmî bir çalışma da yapmıyorlar.

Bakın bu hadis-i şerifin sonunda Peygamber SAS Efendimiz ne buyuruyor:

فَإِنَّ الشَّقِيَّ، مَنْ حُرِمَ فِيهِ رَحْمَةُ أَهْلِ عَزٍّ وَجَلٍّ.

(Feinne'ş-şakıyye men harume fîhi rahmetu'llâhi azze ve celle) veyahut, (men hurime fîhî rahmeta'llâhi azze ve celle) “Aziz ve Celil Allah’ın rahmetine eremeyenler; işte asıl bedbahtlar, şakîler, haydutlar, eşkıya, bahtsız, mutsuz insanlar onlardır. Neden?.. Ramazan’dan istifade edemediler.” diyor Peygamber Efendimiz.

Bu durum, bu kasabaya göre uygun... Ramazan gelmiş, teravih bile kılmıyorlar. Cuma gelmiş, 40-50 km uzaktan bir hoca geliyor cumayı kıldıracağım diye, onlar camiye bile gelmemişler. Eldeki caminin bile kirasını vermemişler. “Yâhu şunlara bir cami alalım!” dedik biz, o da olmadı, Allah nasîb etmedi.

Alsak, birer ikişer belki gelirler ama, nasib de olmadı. Ramazanları öyle mahrum geçiyor, Allah etmesin... Allah insanı cezalandırıp sevaptan, hayırdan, güzel hallerden, sevdiği razı olduğu durumlardan böyle mahrum duruma düşürmesin... Çok acı... Evlâtlarımızın, kardeşlerimizin, akrabamızın, sevdiklerimizin, arkadaşlarımızın böyle Allah’ın sevmediği, rahmet ve lütuf eylemediği insanlar durumuna düşmemesi için, tabii hepimizin çok çalışması gerekiyor.

b. Duası Kabul Edilen Üç Kimse

Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilen diğer bir hadis-i şerife geçmek istiyorum. Bu ayda duaların müstecâb olduğu ile ilgili bir hadis-i şerif olacak bu da... Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:²

ثَالِثَةُ الِ تَرَدُّ دَعْوَتُهُمْ: الصَّائِمُ حَتَّى يُفْطِرَ، وَالْإِمَامُ
الْعَادِلُ، وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ؛ يَرْفَعُهَا اِهْلُلُ فَوْقَ الْغَمَامِ،
وَتُفْتَحُ لَهَا أَبْوَابُ السَّمَاءِ، وَيَقُولُ الرَّبُّ :
وَعِزَّتِي، أَلْنُصْرَنَّاكَ وَلَوْ بَعْدَ حِينٍ

(حم. ت. ابن خزيمة؛ حب. عن أبي هريرة)

TT. 2/445 (*Selâsetün lâ türeddü da'vetühüm*)
Üç cins insan vardır ki, onların duaları reddolunmaz:

1. (*Es-sàimü hattâ yüftıra*) “İftar edinceye kadar oruçlunun duası reddolunmaz.” İftar edinceye kadar, oruçlu bulunduğu müddetçe Cenâb-ı Mevlâ imkân veriyor, salâhiyet veriyor, ruhsat veriyor, izin veriyor, lütfediyor, fırsat veriyor; dua etsin, duası kabul olacak.

² Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.672, no:2526; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.557, no:1752; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.304, no:8030; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.199, no:1901; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.409, no:7101; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.345, no:6186; Heysemî, *Müsnedü'l-Hâris*, c.II, s.968, no:1071; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.415, no:1420; Taberânî, *Dua*, c.I, s.392, no:1315; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.380, no:1075; Ebû Nuaym, *Fazîletü'l-Âdilîn*, c.I, s.131, no:23; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.155, no:3325; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XI, s.477, no:11240.

2. *(Ve'l-imâmü'l-âdilü)* “Adaletli önder.” *İmam* önder demek, lider demek, başkan demek, hükümdar demek... İşin başına getirilmiş salâhiyetli, kendisine ittibâ ve itaat edilen kişi demek... Adaletli imamın da duası reddolunmaz. Çünkü, Allah ona salâhiyet vermiştir. Mü'minler de ona tâbî olacaklar. Tâbî olmadıkları zaman, sorumlu, veballi duruma düşerler.

Tabii adaletli yönetici, adaletli devlet başkanı, devletin mü'min, adil yöneticisi çok önemli; duası da reddolunmuyor. Adaletiyle tanınmış bir kimse olarak, Hazret-i Ömer misal verilebilir, Ömer ibn-i Abdül'aziz verilebilir... Osmanlı sultanlarından o mübarek fatihler, mücâhidler nümune olarak verilebilir. Zamanımızdaki dindar, dine hizmet etmek isteyen yöneticiler misâl verilebilir.

3. *(Ve da'vetü'l-mazlûm)* “Mazlumun, zulme uğramış insanın da duası reddolunmaz. *(Yerfeuha'llàhu fevka'l-gamâm)* Bunların dualarını Allah bulutların üstüne yükseltir. *(Ve yüftehu lehâ ebvâbü's-semâ')* veyahut *(yeftehu lehâ ebvâbe's-semâ')* Semânın kapılarını onlar için açar, veya semânın kapıları bu duaların önünde kapalı kalmaz, açılır. *(Ve yekülü'r-rabbü)* Ve alemlerin Rabbi, Mevlâmız buyurur ki: *(Ve izzetî)* İzzetime and olsun ki, *(leensuranneke velev ba'de hîn.)* Ey mazlum, mutlaka ve muhakkak ben sana yardım edeceğim; bir sebeple, hikmetten dolayı biraz gecikmiş gibi olsa da...”

O ihmal değildir, bir müddettir. O müddeti vermesinde Cenâb-ı Hakk'ın hikmeti vardır. “Ondan sonra mutlaka ben sana yardım edeceğim! Zalimden mazlumun intikamını alacağım, zalimi kahr u mahv edeceğim.” demek oluyor. Hadis-i şerifin sonu böyle... Demek ki, mazlum müslümanların bu yönden de duaları makbul, dua edecek zamanı Ramazan... Mazlumiyet var, oruçluluk var; dualar makbul.

Dünyanın her yerinde böyle fennî bakımdan, ilmî bakımdan ilerleyememiş, geri kalmış olan müslümanlar sömürülüyor, eziliyor. Harplerle, iç karışıklıklarla, isyanlarla uğraştırılıyor. Şöyle İslâm Alemi'nin durumuna bakıyorum, acıyorum. Azınlık oldukları ülkelerde müslümanların zavallı durumlarına bakıyorum, çoğunluk oldukları yerlerdeki sıkıntılarına bakıyorum; “Allah Ümmet-i Muhammed'e rahmeylesin!” diye dualar ediyorum.

Bu hadis-i şeriften, oruçlunun duasının iftar edinceye kadar makbul olduğu müjdesini de böylece öğrenmiş olduk. Duaların kabul olduğunu zaten geçen hafta da söylemiştik. Bir kere daha, başka bir rivayeti söyleyerek beyan etmiş olduk.

c.Oruç Tutmayanın Kaybı

Nihayet sohbetimizin üçüncü hadis-i şerifine geçmek istiyorum. Bu hadis-i şerif de yine Ramazan'la ilgili olacak. Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş.

Rasûlüllah SAS buyurmuş ki:³

نُ أَفْطَرَ يَوْمًا مِنْ رَمَضَانَ، مِنْ غَيْرِ رُخْصَةٍ وَالْ
مَرَضِ، لَمْ يَقْضِهِ صَوْمُ الدَّهْرِ كُلِّهِ وَإِنْ صَامَهُ

(ت. د. ن. ه. خز. ق. عن أبي هريرة)

TT. 2/450 (*Men eftara yevmen min ramadâne, min gayri ruhsatin ve lâ maradin, lem yakdihî savmü'd-dehri küllihî ve in sàmehû.*)

Bazı kimseler çeşitli sebeplerle oruç tutmayabiliyorlar. Müslüman, Amentü'ye inanmış, kelime-i şehadet getirmiş, müslüman anneden babadan; ama İslâmî terbiyesini almamış, takvâsı eksik... Dînî bakımdan ibadetlerine bağlı değil, gevşek, ibadetlerini muntazam bir şekilde, ciddî bir müslüman olarak, müttakî bir müslüman olarak yapmıyor. Şimdi böyle bir kimsenin durumu hakkında, Ebû

³ Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.682, *Kitâbü's-Savm* 36/29; Ebû Dâvud, Sünen, c.I, s.729, no:2396; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.101, no:723; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.534, no:1671; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.470, no:10082; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.19, no:1715; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.238, no:1987; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.II, s.211, no:31; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.331, no:2540; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.IV, s.198, no:7475; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.110, no:12569; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.318, no:3654; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.228, no:7854; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.244, no:3278; İshak ibn-i Râhavyeh, *Müsned*, c.I, s.296, no:273; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VIII, s.462; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.569, no:5785; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.255; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.IV, s.53, no:1312; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.786, no:23796; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XX, s.31, no:21415.

Hüreyre RA'ın rivayet ettiği, sağlam kaynaklarda yazılmış bu hadis-i şerifin mealini söyleyelim:

(*Men eftera yevmen min ramadàn*) “Kim Ramazan'dan bir günü yemek yerse, oruç tutmadan geçirirse; (*min gayri ruhsatin ve lâ maradin*) bir müsaadesi, mâzereti, bir hastalığı olmadan...” Yâni hastalığı yok, bir mazereti de yok, ama Ramazan orucunu tutmuyor, yiyor. Ramazan'da oruç tutması lâzım gelirken oruç tutmuyor, yemek yiyor.

Tabii, ruhsat ne olur?.. Meselâ, yolcu ise bir insan, seferde iken Ramazan orucunu tutmayabilir. Çünkü yolculuğun sıkıntıları, meşakkatleri içinde belki iftar edemez, belki yemek bulamaz. Tabii çeşitli sebepleri var. Seyahat halindeki yolculukta böyle bir ruhsat var. Ramazan'da mâzeretli olur, sonra öder. Ama tutsa da olabilir. Tuttuğu takdirde tutması mümkün, ama ruhsatı da var, isterse tutmayabilir de...

Veya hasta ise, hastalığı dolayısıyla, *tabîb-i müslim-i hâzık*, müslüman bir doktor söyleyecek. Müslüman olmayan bir doktor, belki orucun önemini, kıymetini bilmediği için; belki de oruca karşı olduğundan, müslümana karşı olduğundan, “Tutma, sana dokunur.” filân diyebilir. Öyle değil, müslüman bir doktor olacak. ikincisi; hâzık bir doktor olacak, mesleğinde mâhir olacak. “Tutma, bu sana dokunur. Oruç tuttuğun zaman sen zarar görürsün.” dediği zaman, hakîkaten tecrübeli bir doktor olacak.

Bizim burada, Avustralya'daki hoca kardeşlerimizden birisi anlattı. İlâhiyattan benim talebem olur. "Hocam burada Avustralyalı İngiliz'in birisine anlattım:

'—İşte biz Ramazan'da oruç tutarız, yemek yemeyiz, su içmeyiz." dedim.

'—Vayy!.. Peki, ne vakitten ne vakite?..'

'—Sabah erken güneş doğmadan, şu vakitten, akşam güneş batınca, şu vakte kadar...'

'—Hiih, vayy!.. Bu kadar oruç tutulur mu, bu kadar aç kalınır mı?..' dedi.

Adam sanıyor ki, bunları yemezse insan ölecek... Hayır, hiç bir şey olmuyor. Hattâ daha uzun zaman aç kalanlar var. İnsan böyle yemek yemeden oruç tuttu diye, başına öyle bir hal gelmiyor. Ama o ölecek sanıyor kendisini, sanki oruç tutsa, ölecek... Zor geliyor.

Veyahut şeytan usta bir aldatıcı olduğu için, herkesin kafasına girer, aklını çeler, bir mazeret uydurur, bir bahane bulur ona:

"—Sen ağır işte çalışıyorsun, dizin titriyor, yoruluyorsun, işini güzel yapamıyorsun..." vs. bir bahane uydurur.

Böyle bahanelere ne denir?.. Beynamaz özrü, (*bî-namaz* demek daha doğrusu) uyduruk mâzeret, sağlam mazeret değil, Allah'ın kabul edeceği bir mazeret değil de, işte ayartıcı bir fikirden doğan, aslında mâzeret olmayan, kaytarma, kaçma, kaçınma vesîlesi...

Bazıları bir bahane buluyorlar, bir şeyler söylüyorlar. Öyle herkesin kendi kendine düşündüğü şey geçerli değil... Böyle geçerli olmadan, hasta değil, bir ruhsatı yok, dinin müsaade ettiği bir özel durum yok... Tutmadı, ne olacak?..

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

“Böyle hasta olmadığı halde, sağlam bir sebep olmadığı halde, Ramazan’dan bir gün yemek yese, herkes oruçlu iken oruç tutmasa, bir günü oruçsuz geçirse; (*lem yakdihî savmü’d-dehri küllihî ve in sânehû*) savm-ı dehr denilen yılın her gününü, bütün senesini ömrü boyunca oruçlu geçirse, tutsa, bu ona karşı gelmez.” Yâni, Ramazan’dan kaçırdığı bir günü, ondan sonra artık telâfi etmek imkânı olmuyor. Neden?.. Kaçtı bir kere, fırsat elden gitti. Onu yamamak, telâfi etmek, onun sevabını tekrar kazanmak mümkün olmuyor. Aziz ve muhterem kardeşlerim, onun için

Ramazana sımsıkı sarılmak lâzım!

Hem de orucun pek çok sıhhî faydası da var... El-hamdü lillâh, yakınımnda olan arkadaşlarım bilirler; geçtiğimiz senelerde midemde rahatsızlık vardı. Doktor arkadaşlar bizi muayeneden geçirmişlerdi. Şeker hastalığı buldular. Aman şunun perhizi, aman şuna dikkat... Ramazan gelince hepsi geçiyor, hiç bir rahatsızlık kalmıyor. Hattâ hastalıklar tedavi oluyor.

Ramazan muhteşem bir ay... Maddeten de vücuda faydası var, tıbbî bakımdan da faydası var, rûhî bakımdan da faydası var... Sayılamayacak kadar çok faydaları var. Allah onun için emretmiş. Allah-u Teâlâ Hazretleri kötü şey emretmez kullarına... Dilese, emretse, kimse ona herhangi bir şekilde, “Niye bunu böyle emrettin?” diyebilecek durumda değil tabii. Allah ne dilerse, ne emrederse kullar onu tutmak durumunda...

Meselâ kâfirler, münafıklar, Peygamber Efendimiz’in zamanında;

رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ

(النساء: 77)

(*Rabbenâ lime ketebte aleyne'l-kıtâl*) “Yâ Rabbi, niye bize savaşmayı farz kıldın?” (Nisâ, 4/77) demişler. Öyle şey olur mu?.. Allah ne emrettiyse, emri baş üstüne diye tutulması lâzım!

Ama, Allah-u Teâlâ Hazretleri kötü şey emretmiyor. Kullarının iyiliğine, maddeten ve mânen, dünyevî bakımdan da faydalı olacak şeyleri emrediyor. Oruç da öyle faydalı şeylerden...

Şimdi o faydalı şeyi bir sebeple tutmuyor insan... İş Allah’a itaat etmek olduğu halde; kulun vazifesi Allah’a itaat etmektir. Allah’a itaat etmesi gerektiği halde itaat etmiyor, tutmuyor. Sonradan pişman olsa, aklı başına

gelse, “Dur ben şunu tutayım da, sevabını tamir edeyim, kaçırdığımı tekrar kazanayım!” diye uğraşsa, bütün senesini oruçla geçirse, yine telâfi edemez.

Çünkü o zamanında olacaktı. Ramazan’ın özel zamanının faydaları vardır. O faydaları kaçırmış olduğundan, artık onu bir daha elde etmesi mümkün olmaz.

Tabii bir insan hiç niyet etmeden, böyle oruçsuz gezse, borcu kalıyor Ramazan’dan... Bir gün tutmadı, bir gün borç kalıyor. Onu sonra ödeyecek. Aklı başına geldiği zaman, uslandığı zaman, pişman olduğu zaman, Allah’ın rızasını istiyorsa, gözyaşı dökerek, “Affet beni yâ Rabbi!” diyecek, kaza edecek.

Tutulmayan oruçlar kaza edilir. Kılınmayan namazlar kaza edilir. Bu dünyada, ölmeden evvel, bu dünyadayken yine borcunu ödemeyi emrediyor Allah... Tutulmayan oruçların ödenmesi de farzdır, kılınmayan namazların ödenmesi de farzdır. Yâni o da Allah’ın emridir.

“—Tutamamıştım yâ Rabbi, o zaman çok delişmendim, çok akıl-sızdım, idrak edememiştim. Şimdi akıllandım, dünyayı anladım, hayatı anladım. Şimdi artık iyi kulun olmak istiyorum.”

Tamam, o eski kılmadıklarını kıl, tutmadığın oruçları tut! Onların ödenmesi de farzdır. Ama tabii, vaktinde kılınan namazın, vaktinde tutulan orucun sevabını elde edemez.

Biliyorsunuz cemaatin de çok sevabı var. Bir insan namazını evde kıldı, camide kılmadı. Camide kılsaydı, 27 kat sevap alacaktı; evde kıldı, bir kat sevap alıyor. Eğer mahalle mescidinde namaz kılsa, 27 kat sevap alır. Cuma namazı kılınan bir camide kılsa o vaktin namazını, o zaman 50 kat sevap alır.

E gidemedi, kılmadı, tembellik etti, kaçırdı. Televizyon seyretti, gazete okudu, şeytan vakti geçirtti, camide kılmadı... Evde kıldığı, camidekinin 27'de biri gibi oluyor. Gitseydi 27 kat veya 50 kat sevap alacaktı, şimdi burada bir sevap alıyor.

Salihlerden bir kimse cemaatle namaza gidememiş. Bu hadis-i şerifleri bildiği için, aynı namazı evinde 27 defa kılmış. O sevaba erişti mi acaba?.. Gece uyuduğu zaman rüya görmüş, Rüyada bakmış ki, önde mübarek atlılar, güzel bir amaca doğru at koşturuyorlar, güzel bir yere hızla gidiyorlar. Bu da onlara yetişmek istiyor, atını koşturuyor ama, onların çok gerisinde kalıyor. Ötekiler çok ileride... Ne kadar dehlediyse atını, kamçıladıysa, onlara yetişemiyor, arkada kalıyor. Öndekilerden birisi dönmüş demiş ki:

“—Sen boşuna uğraşma, ne kadar koştursan bize yetişemezsin!

Çünkü biz namazı camide kıldık.” demiş.

Yâni, demek isteniyor ki bu rüya ile: Camide kılmak 27 kat sevap; evde 27 defa o namazı kılsa o sevaba erişebilir mi?.. Yine erişemez.

İşte o önde giden atlılar gibi olur.

Her şeyi vaktinde yapmak lâzım, emredildiği şekilde yapmak lâzım! Emredildiği zamanda, emredildiği usül üzere yapmak lâzım!.. Namazın evvel vaktinde kılınması çok önemli... Bu bir edebdir, bir terbiyedir. Müslümanın bu edebi, bu terbiyeyi, bu alışkanlığı kazanması lâzım! Kendisine bunu kural haline getirmesi lâzım:

“—Allah ne emrettiyse, onun emrettiği vech ile yapacağım. Emri kendi keyfime göre değiştirerek değil, Allah’ın emrettiği şekilde yapacağım.” demesi lâzım!

Allah’a itaat etmesi lâzım, itaatli olması lâzım! (*Semi’nâ ve eta’nâ*) demesi lâzım! Ne demek *semi’nâ ve eta’nâ*?.. “Yâ Rabbi, emirlerini duyduk, emrin başımız üstüne, itaat ettik, uyduk, aynen uygulayacağız, kabul yâ Rabbi!” demek.

Allah-u Teâlâ Hazretleri, kulluğu güzel yapmaya cümlemizi muvaffak eylesin... Bu güzel ayın, bu mübarek ayın, bu şerefli ayın, bu feyizli ayın maddî mânevî güzelliklerini sezip, tadıp, onlardan kısmetini, hissesini eksiksiz almayı nasîb eylesin... Cümlemizi cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

Bütün Ümmet-i Muhammed’e umûmî olarak rahmetiyle tecellî eylesin... Hastalarımıza acilen şifalar, devâlar bahşeylesin... Dertlilerimizin dertlerine çareler ihsân eylesin... Mağdur kardeşlerimizi mağdûriyetten,

mazlum kardeşlerimizi zulümden kurtarsın...
Esir kardeşlerimizi esaretten halâs eylesin,
hürriyetlerine kavuştursun...

Gönüllerimizin muratlarını ihsân eylesin...
Cennetiyle, cemâliyle cümlemizi müşerref
eylesin... Hem dünyada hem ahirette aziz ve
bahtiyar eylesin...

*Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve
berekâtühû*, aziz ve sevgili Ak-Televizyon
izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

25. 12. 1998 - AVUSTRALYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak
ulaşmak için tıklayınız.](#)

